

แบบฝึกทักษะการอ่านวรรณคดีเชิงวิเคราะห์ โดยใช้เทคนิคการสอนแบบ SQ4R

เล่มที่ ๖ | เรื่อง ขัตติยพินธกรณี

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖

นางสาวปิตินันท์ น้อมเกตุ
ครูชำนาญการ โรงเรียนสุราษฎร์พิทยา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต ๑๑
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

คำนำ

การเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตจะเกิดขึ้นได้นั้น ผู้เรียนจะต้องมีนิสัยรักการอ่านและมีทักษะในการคิดวิเคราะห์ควบคู่กันไป การอ่านในเชิงวิเคราะห์จึงเป็นคุณสมบัติสำคัญของการเรียนรู้ เพื่อช่วยพัฒนากระบวนการคิดให้เหมาะสมตามลำดับเหตุผล และพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้เรียนให้เกิดประโยชน์ทั้งต่อตนเองและส่วนรวม

แบบฝึกทักษะการอ่านวรรณคดีเชิงวิเคราะห์ โดยใช้เทคนิคการสอนแบบ SQ4R กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ รายวิชาภาษาไทยพื้นฐาน ๖ รหัสวิชา ท๓๓๑๐๒ โรงเรียนสุราษฎร์พิทยา จัดทำขึ้นให้สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด และคำอธิบายรายวิชาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นนวัตกรรมประกอบการเรียนการสอนวรรณคดีให้ผู้เรียนได้ศึกษาหาความรู้ฝึกฝนทักษะกระบวนการคิดวิเคราะห์ เสริมสร้างนิสัยรักการอ่าน และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม

นอกจากนี้ผู้เรียนยังสามารถใช้แบบฝึกทักษะเพื่อทบทวนเนื้อหาที่ผู้เรียนได้เรียนผ่านไปแล้วซึ่งแบบฝึกทักษะการอ่านวรรณคดีเชิงวิเคราะห์ โดยใช้เทคนิคการสอนแบบ SQ4R มีทั้งหมด ๖ เล่ม ดังนี้

เล่มที่ ๑ ความรู้พื้นฐานการอ่านเชิงวิเคราะห์และวิธีการอ่านแบบ SQ4R

เล่มที่ ๒ รอบรู้ไวยากรณ์

เล่มที่ ๓ จินตนาการภาพพจน์

เล่มที่ ๔ ไตรภูมิพระร่วง ตอนมนุสสภูมิ

เล่มที่ ๕ สามัคคีเภทคำฉันท์

เล่มที่ ๖ ขัตติยพันธกรณี

ผู้จัดทำหวังเป็นอย่างยิ่งว่าแบบฝึกทักษะการอ่านวรรณคดีเชิงวิเคราะห์ โดยใช้เทคนิคการสอนแบบ SQ4R จะเป็นแนวทางหนึ่งให้ครูสามารถจัดการเรียนการสอนสอดคล้องกับหลักสูตรและจะเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนในการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

สารบัญ

เนื้อหา	หน้า
คำชี้แจงสำหรับครูผู้สอน	ก
คำชี้แจงสำหรับนักเรียน	ข
มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด จุดประสงค์การเรียนรู้	ค
แผนผังขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	ง
แบบทดสอบก่อนเรียน	๑
กระดาษคำตอบแบบทดสอบก่อนเรียน	๓
แบบบันทึกคะแนน	๔
ใบความรู้วิธีการอ่านแบบ SQ4R	๕
ใบความรู้ประกอบการเรียนวรรณคดี เรื่องชัตติยพันธกรณี	๖
กิจกรรมที่ ๑ ชั้นที่ ๑ Survey (S) การอ่านสำรวจ	๘
กิจกรรมที่ ๒ ชั้นที่ ๒ Question (Q) การตั้งคำถาม	๘
กิจกรรมที่ ๓ ชั้นที่ ๓ Read (R1) การอ่านอย่างรอบคอบเพื่อหาคำตอบ	๙
กิจกรรมที่ ๔ ชั้นที่ ๔ Recoed (R2) การจดบันทึกตามหลักความเข้าใจของตนเอง	๙
กิจกรรมที่ ๕ ชั้นที่ ๕ Recite (R3) การเขียนสรุปใจความสำคัญ	๑๐
กิจกรรมที่ ๖ ชั้นที่ ๖ Reflect (R4) การวิเคราะห์ วิจัยเรื่องที่อ่านแล้วแสดงความคิดเห็น	๑๑
แบบทดสอบหลังเรียน	๑๔
กระดาษคำตอบแบบทดสอบหลังเรียน	๑๖
เฉลยแบบฝึกทักษะเล่มที่ ๖ เรื่องชัตติยพันธกรณี	๑๗
เฉลยแบบทดสอบก่อน – หลังเรียน	๑๘
เฉลยกิจกรรมที่ ๑ ชั้นที่ ๑ Survey (S) การอ่านสำรวจ	๑๙
เฉลยกิจกรรมที่ ๒ ชั้นที่ ๒ Question (Q) การตั้งคำถาม	๑๙
เฉลยกิจกรรมที่ ๓ ชั้นที่ ๓ Read (R1) การอ่านอย่างรอบคอบเพื่อหาคำตอบ	๒๐
เฉลยกิจกรรมที่ ๔ ชั้นที่ ๔ Recoed (R2) การจดบันทึกตามหลักความเข้าใจของตนเอง	๒๐
เฉลยกิจกรรมที่ ๕ ชั้นที่ ๕ Recite (R3) การเขียนสรุปใจความสำคัญ	๒๑
เฉลยกิจกรรมที่ ๖ ชั้นที่ ๖ Reflect (R4) การวิเคราะห์ วิจัยเรื่องที่อ่านแล้วแสดงความคิดเห็น	๒๒
บรรณานุกรม	๒๕

คำชี้แจง

สำหรับครูผู้สอน

แบบฝึกทักษะการอ่านวรรณคดีเชิงวิเคราะห์ โดยใช้เทคนิคการสอนแบบ SQ4R สำหรับนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่มที่ ๒ ชุดติยพันธกรณ์ มีคำชี้แจงสำหรับครู ดังนี้

๑. ครูศึกษามาตรฐานการเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ และจุดประสงค์การเรียนรู้ของหลักสูตร
สถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ ให้ครบถ้วน

๒. ครูศึกษาลำดับขั้นตอนและเนื้อหาของแบบฝึกทักษะการอ่านวรรณคดีเชิงวิเคราะห์ โดยใช้
เทคนิคการสอนแบบ SQ4R ให้เข้าใจชัดเจน

๓. ครูอธิบายให้นักเรียนทราบถึงวัตถุประสงค์ในการทำแบบฝึกทักษะ เพื่อชี้ให้นักเรียนเห็นถึง
ประโยชน์และคุณค่า

๔. ครูอธิบายทฤษฎี SQ4R เพื่อให้นักเรียนเข้าใจกระบวนการจัดการเรียนรู้ ดังนี้

ขั้นที่ ๑ Survey (S) การอ่านสำรวจ

ขั้นที่ ๒ Question (Q) การตั้งคำถาม

ขั้นที่ ๓ Read (R1) การอ่านอย่างรอบคอบเพื่อหาคำตอบ

ขั้นที่ ๔ Record (R2) การจดบันทึกตามความเข้าใจของตนเอง

ขั้นที่ ๕ Recite (R3) การเขียนสรุปใจความสำคัญ

ขั้นที่ ๖ Reflect (R4) การวิเคราะห์ วิจัยเรื่องที่อ่านแล้วแสดงความคิดเห็น

๕. ครูดำเนินการจัดการเรียนการสอนด้วยแบบฝึกทักษะการอ่านวรรณคดีเชิงวิเคราะห์ โดยใช้
เทคนิคการสอนแบบ SQ4R เล่มที่ ๒ ชุดติยพันธกรณ์ ควบคู่กับแผนการจัดการเรียนรู้

๖. ครูกำชับให้นักเรียนมีความซื่อสัตย์ตลอดการจัดการเรียนการสอน

๗. ครูสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนอย่างใกล้ชิด หากนักเรียนมีปัญหาหรือข้อสงสัย
ขณะใช้แบบฝึกทักษะการอ่านวรรณคดีเชิงวิเคราะห์ โดยใช้เทคนิคการสอนแบบ SQ4R เล่มที่ ๒
ชุดติยพันธกรณ์ ครูต้องให้ความช่วยเหลือทันที

๘. หลังเสร็จสิ้นกระบวนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยแบบฝึกทักษะการอ่านวรรณคดี
เชิงวิเคราะห์ โดยใช้เทคนิคการสอนแบบ SQ4R เล่มที่ ๒ ชุดติยพันธกรณ์ ครูควรให้นักเรียนสรุปสาระสำคัญ
ร่วมกันอีกครั้ง

๙. ครูบันทึกผลการใช้แบบฝึกทักษะการอ่านวรรณคดีเชิงวิเคราะห์ โดยใช้เทคนิคการสอน
แบบ SQ4R เล่มที่ ๒ ชุดติยพันธกรณ์ เพื่อสังเกตพัฒนาการของนักเรียน

คำชี้แจง

สำหรับนักเรียน

แบบฝึกทักษะการอ่านวรรณคดีเชิงวิเคราะห์ โดยใช้เทคนิคการสอนแบบ SQ4R สำหรับนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เล่มที่ ๒ ชุดติยพันธกรณี มีคำชี้แจงสำหรับนักเรียน ดังนี้

๑. นักเรียนควรศึกษาคำชี้แจงสำหรับนักเรียนและแผนผังขั้นตอนการใช้แบบฝึกทักษะการอ่าน
วรรณคดีเชิงวิเคราะห์ โดยใช้เทคนิคการสอนแบบ SQ4R เล่มที่ ๒ ชุดติยพันธกรณี ให้เข้าใจชัดเจน

๒. นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน เพื่อประเมินความรู้พื้นฐานของตนเอง โดยแบบทดสอบ
ก่อนเรียนเป็นแบบทดสอบปรนัย ๔ ตัวเลือก จำนวน ๑๐ ข้อ ใช้เวลาทำแบบทดสอบ ๒๐ นาที นักเรียน
ทำแบบทดสอบลงในกระดาษคำตอบ เสร็จแล้วนำกระดาษคำตอบส่งครูผู้สอน

๓. นักเรียนศึกษาวิธีการอ่านแบบ SQ4R จากใบความรู้อย่างละเอียด

๔. ในการทำแบบฝึกทักษะการอ่านวรรณคดีเชิงวิเคราะห์ โดยใช้เทคนิคการสอนแบบ SQ4R
เล่มที่ ๒ เรื่องชุดติยพันธกรณี หากนักเรียนไม่เข้าใจหรือตอบคำถามไม่ได้ให้นักเรียนย้อนกลับไปอ่าน
ใบความรู้แล้วทำแบบฝึกทักษะอีกครั้ง หรือขอคำแนะนำจากครูผู้สอน

๕. นักเรียนจะต้องมีความซื่อสัตย์ตลอดการทำแบบฝึกทักษะ

๖. หลังเสร็จสิ้นการทำแบบฝึกทักษะการอ่านวรรณคดีเชิงวิเคราะห์ โดยใช้เทคนิคการสอน
แบบ SQ4R ในแต่ละขั้นตอน ให้นักเรียนตรวจคำตอบด้วยตนเองหรือแลกเปลี่ยนกันตรวจกับเพื่อน โดยดู
จากเฉลยหรือคำชี้แนะของครูผู้สอน

๗. นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน โดยแบบทดสอบหลังเรียนเป็นแบบทดสอบปรนัย ๔
ตัวเลือก จำนวน ๑๐ ข้อ ใช้เวลาทำแบบทดสอบ ๒๐ นาที นักเรียนทำแบบทดสอบลงในกระดาษคำตอบ
เสร็จแล้วนำกระดาษคำตอบส่งครูผู้สอน

๘. หากนักเรียนมีปัญหาหรือข้อสงสัยเกี่ยวกับแบบฝึกทักษะ ให้นักเรียนปรึกษาครูผู้สอนทันที

๙. นักเรียนต้องทำแบบทดสอบหลังเรียนให้ได้ในระดับคุณภาพปานกลางขึ้นไปจึงถือว่าผ่าน

มาตรฐานการเรียนรู้

ตัวชี้วัด จุดประสงค์การเรียนรู้

มาตรฐานการเรียนรู้

สาระที่ ๑ การอ่าน

มาตรฐาน ท ๑.๑ ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน

สาระที่ ๕ วรรณคดีและวรรณกรรม

มาตรฐาน ท ๕.๑ เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่า และนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

ตัวชี้วัด

ท ๑.๑ ม.๔-๖/๓ วิเคราะห์และวิจารณ์เรื่องที่อ่านในทุก ๆ ด้านอย่างมีเหตุผล

ท ๑.๑ ม.๔-๖/๕ วิเคราะห์ วิวิจารณ์ แสดงความคิดเห็นโต้แย้งกับเรื่องที่อ่าน และเสนอความคิดใหม่อย่างมีเหตุผล

ท ๑.๑ ม.๔-๖/๗ อ่านเรื่องต่าง ๆ แล้วเขียนกรอบแนวคิด ผังความคิด บันทึกรายงาน

ท ๕.๑ ม.๔-๖/๑ วิเคราะห์และวิจารณ์วรรณคดีและวรรณกรรมตามหลักการวิจารณ์เบื้องต้น

ท ๕.๑ ม.๔-๖/๓ วิเคราะห์และประเมินคุณค่าด้านวรรณศิลป์ของวรรณคดีและวรรณกรรมในฐานะที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรมของชาติ

ท ๕.๑ ม.๔-๖/๔ สังเคราะห์ข้อคิดจากวรรณคดีและวรรณกรรมเพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

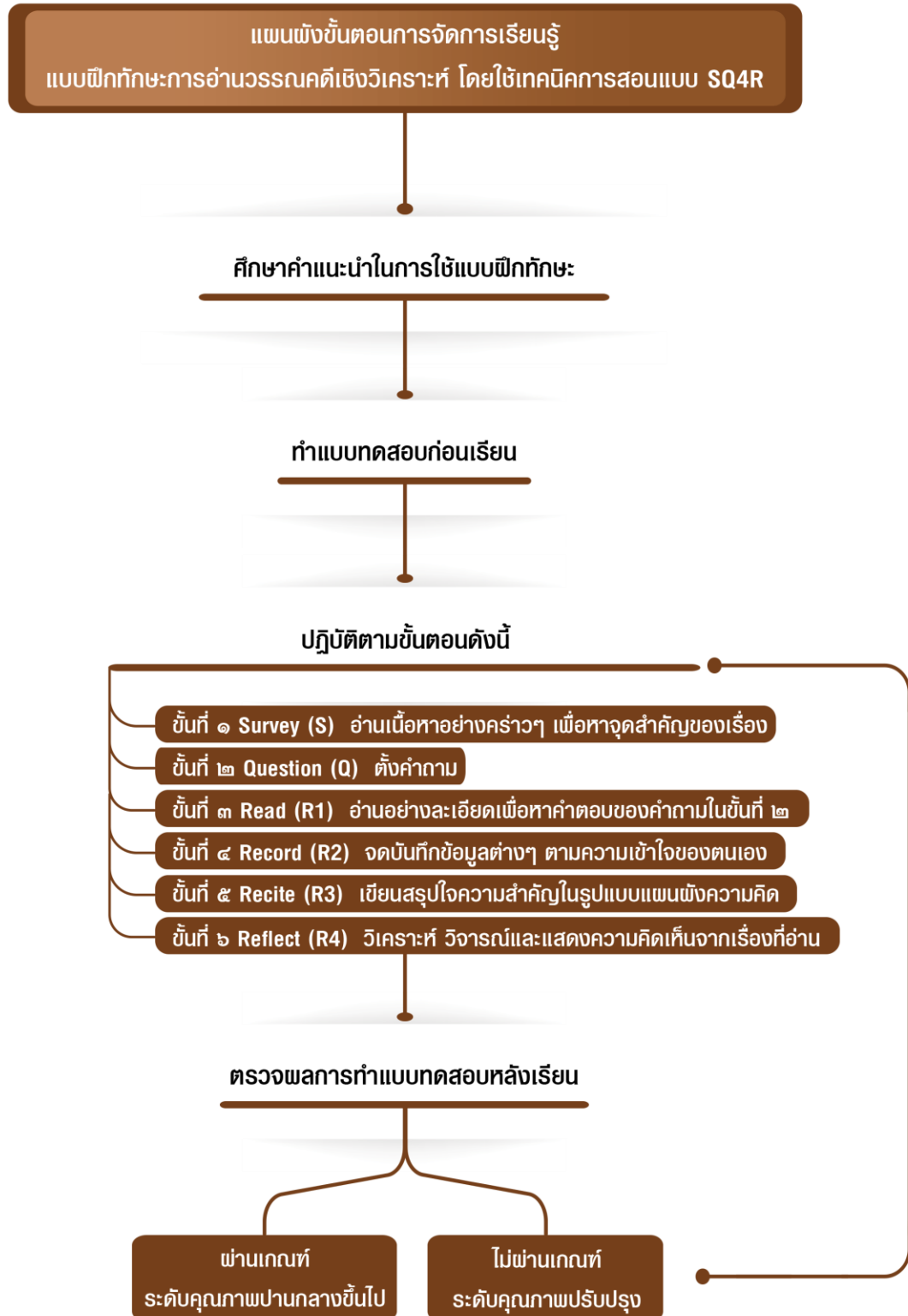
จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. นักเรียนสามารถสรุปใจความสำคัญของวรรณคดีเรื่อง ชัตติยพันธกรณีได้ (K)
๒. นักเรียนสามารถตอบคำถามเกี่ยวกับวรรณคดีเรื่อง ชัตติยพันธกรณีได้ (K)
๓. นักเรียนสามารถวิเคราะห์วรรณคดีเรื่อง ชัตติยพันธกรณี โดยใช้วิธีการอ่านแบบ SQ4R ได้อย่างถูกต้อง (P)
๔. นักเรียนมีความซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ มุ่งมั่นในการทำงาน (A)

แผนผังขั้นตอนการจัดการเรียนรู้

แบบฝึกทักษะการอ่านวรรณคดีเชิงวิเคราะห์ โดยใช้เทคนิคการสอนแบบ SQ4R

แบบทดสอบก่อนเรียน

เรื่อง ชัตติยพันธกรณี

คำชี้แจง

- แบบทดสอบก่อนเรียนฉบับนี้ใช้ทดสอบความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์เป็นแบบทดสอบปรนัยแบบเลือกตอบ ๔ ตัวเลือก จำนวน ๑๐ ข้อ
- ให้นักเรียนอ่านคำถามและคำตอบให้ละเอียด แล้วเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว โดยทำเครื่องหมาย × ลงในกระดาษคำตอบ
- ให้นักเรียนทำแบบทดสอบให้ครบทุกข้อ โดยใช้เวลาทำแบบทดสอบ ๒๐ นาที

- เหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ข้อใดเป็นที่มาของเรื่องชัตติยพันธกรณี
 - การที่เรือรบของฝรั่งเศสปิดล้อมอ่าวไทย
 - กรณีพิพาทกับอังกฤษเรื่องสิทธิสภาพนอกอาณาเขต
 - ความขัดแย้งในเรื่องเขตแดนกับฝรั่งเศสใน ร.ศ. ๑๑๒
 - ความขัดแย้งกับประเทศในแหลมอินโดจีนเมื่อ ร.ศ. ๑๑๒
- ชื่อเรื่อง “ชัตติยพันธกรณี” มีความหมายตามรูปศัพท์อย่างไร
 - หน้าที่ของกษัตริย์ชาตินักรบ
 - เรื่องราวอันเกี่ยวเนื่องด้วยกษัตริย์
 - เหตุอันเป็นข้อผูกพันของกษัตริย์
 - ข้อผูกพันแห่งการดูแลปกครองของกษัตริย์
- พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงปฏิบัติตามธรรมะข้อใด เหตุการณ์เลวร้ายจึงคลี่คลายไปในทางที่ดี
 - ทาน
 - ขันติ
 - มฤตดา
 - จิตตะ
- ข้อใด **ไม่ใช่** เหตุผลที่พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว “คิดใคร่ลาลาญหัก ปลดเปลื้อง”
 - ความกังวลเกี่ยวกับพระราชโอรส
 - ความเจ็บป่วยพระวรกายและพระหทัย
 - ความกังวลในเรื่องที่ประชวรหนักและนานทำให้เป็นภาระแก่ผู้รักษา
 - ความไม่สบายพระทัยที่ไม่อาจปฏิบัติราชกรณียกิจได้อย่างเต็มพระกำลัง
- สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ ทรงให้กำลังใจโดยเปรียบเทียบพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวตามข้อใด
 - เปรียบเหมือนวัวที่ต้องต้านแรงลมให้ได้
 - เปรียบเหมือนบัวที่ต้องโผล่พ้นโคลนตมให้ได้
 - เปรียบเหมือนสิ่งศักดิ์สิทธิ์เป็นที่กราบไหว้บูชา
 - เปรียบเหมือนกัปตันเรือที่ต้องนำเรือฝ่าคลื่นลมไปให้ตลอดรอดฝั่ง

อ่านคำประพันธ์ต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ ๖ - ๗

ตะปุดอกใหญ่ตรึง	บาทา อยู่เฮย
จิ้งบ่อจลีลา	คล่องได้
เชิญผู้ที่เมตตา	แกสัตรี ปวงเฮย
ชักตะปุดี้ให้	ส่งข้าอันขยม

๖. คำว่า “ตะปุดอกใหญ่” ในคำประพันธ์ข้างต้นหมายถึงอะไร

- ก. อุปสรรค
ข. ความทุกข์ใจ
ค. ภาระหน้าที่
ง. ความทุกข์กาย

๗. จากคำประพันธ์ข้างต้น “ตะปุดอกใหญ่” เป็นภาพพจน์ประเภทใด

- ก. อุปมา
ข. อติพจน์
ค. สัญลักษณ์
ง. อุปลักษณ์

๘. คำประพันธ์ในข้อใดแสดงให้เห็นความจงรักภักดีอย่างสูงสุดของคนไทยที่มีต่อพระมหากษัตริย์

- ก. อันพระประชวรครั้ง
นี่แท้ทั้งไผทสยาม
เหล่าข้าพระบาทความ
วิตกพันจะอุปมา
ข. ประสาแต่อยู่ใกล้
ทั้งรู้ไซ้ว่าหนักหนา
เลือดเนื้อมิเจือยา
ให้หายได้จะชิงถวาย
ค. ทุกหน้าทุกตาดู
บ พบผู้จะพึงสบาย
ปรับทุกข์ทูลร่าย
กันมิเว้นทิวาวัน
ง. ขอตายให้ตาหลับ
ด้วยชื่อนับว่าชายชาญ
เกิดมาประสภาร-
ธูระได้บำเพ็ญทำ

๙. คำที่ขีดเส้นใต้ในบทประพันธ์หมายถึงอะไร

ถ้าจะว่าบรรดากิจ	ก็ไม่ผิด ณ นิยม
<u>เรือ</u> แล่นทะเลลม	จะเปรียบต่อกี่พอกัน

- ก. สังขาร
ข. ลูกเรือ
ค. ผู้ปกครอง
ง. ประเทศชาติ

๑๐. คุณธรรมในข้อใดของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระยาดำรงราชานุภาพที่ตรงกัน

- ก. ความกตัญญูทวดเวที
ข. ความรักเกียรติรักศักดิ์ศรี
ค. ความรักชาติรักแผ่นดิน
ง. ความสำนึกในหน้าที่รับผิดชอบ

กระดาษคำตอบแบบทดสอบก่อนเรียน

เรื่อง ชัตติยพันธกรณี

ชื่อ - นามสกุล _____ ชั้น _____ เลขที่ _____

คำชี้แจง : เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดแล้วกาเครื่องหมายกากบาท (X) ลงในกระดาษคำตอบ

ตัวเลือก ข้อ	ก	ข	ค	ง
ตัวอย่าง			X	
๑				
๒				
๓				
๔				
๕				
๖				
๗				
๘				
๙				
๑๐				

แบบบันทึกคะแนน

เรื่อง ขัตติยพันธกรณี

การประเมินแบบทดสอบ

รายการประเมิน	คะแนนเต็ม	ทำได้	ความก้าวหน้า
แบบทดสอบก่อนเรียน			
แบบทดสอบหลังเรียน			
สรุประดับคุณภาพ			
☐ ดี	☐ ปานกลาง	☐ ปรับปรุง	
สรุปผลการประเมิน			
☐ ผ่าน	☐ ไม่ผ่าน		

เกณฑ์การประเมินแบบทดสอบ

ระดับคุณภาพ	ดี	ปานกลาง	ปรับปรุง
คะแนน	๘ - ๑๐	๕ - ๗	๐ - ๔

การประเมินแบบฝึกทักษะ

รายการประเมิน	คะแนนเต็ม	ทำได้
กิจกรรมที่ ๑	๕	
กิจกรรมที่ ๒	๕	
กิจกรรมที่ ๓	๕	
กิจกรรมที่ ๔	๓	
กิจกรรมที่ ๕	๒	
กิจกรรมที่ ๖	๑๐	
รวม	๓๐	
สรุประดับคุณภาพ		
☐ ดี	☐ ปานกลาง	☐ ปรับปรุง
สรุปผลการประเมิน		
☐ ผ่าน	☐ ไม่ผ่าน	

เกณฑ์การประเมินแบบฝึกทักษะ

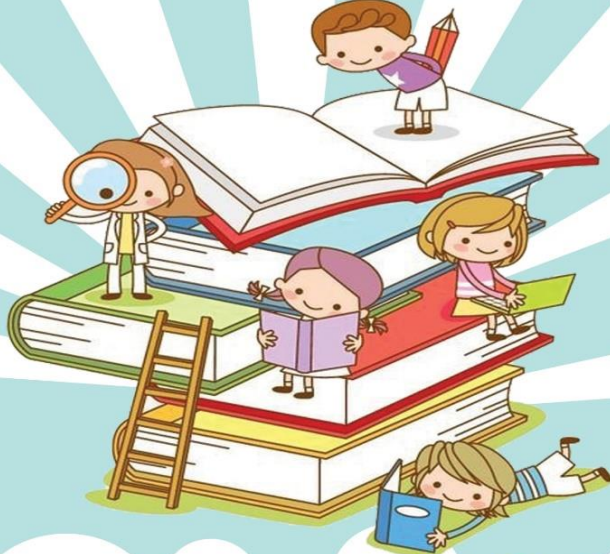
ระดับคุณภาพ	ดี	ปานกลาง	ปรับปรุง
คะแนน	๒๔ - ๓๐	๑๕ - ๒๓	๐ - ๑๔

หมายเหตุ นักเรียนต้องได้คะแนนในระดับคุณภาพ ปานกลาง ขึ้นไป จึงถือว่า ผ่าน

SQ4R

มีอะไรบ้าง?

1. Survey (S)

อ่านอย่างคร่าวๆ
เพื่อหาจุดสำคัญของเรื่อง

2. Question (Q)

การตั้งคำถามเพื่อให้จดจ่อกับเรื่องที่จะศึกษา
และรู้จักประมวลความรู้ก่อนศึกษารายละเอียดต่อไป

3. Read (R)

อ่านอย่างละเอียดเพื่อตอบคำถามที่ตั้งไว้
ช่วยให้เราเข้าใจและจดจำได้ดียิ่งขึ้น

4. Record (R)

จดบันทึกข้อมูลในส่วนที่สำคัญ
และจำเป็นตามความเข้าใจของผู้เรียน

5. Recite (R)

เขียนสรุปใจความสำคัญ
โดยใช้ภาษาของตนเอง

6. Reflect (R)

สะท้อนความคิดโดยการวิเคราะห์ วิจัย
แสดงความคิดเห็นอย่างสมเหตุสมผล

ขัตติยพันธกรณี หมายถึง เหตุอันเป็นข้อผูกพันของกษัตริย์ (ขัตติย = กษัตริย์ พันธ = ข้อผูกพัน กรณี = เหตุ) เป็นบทพระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ ๕) เพื่ออำลาเจ้านาย พระบรมวงศานุวงศ์ในราชสำนัก และสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมพระยาดำรงราชานุภาพ ทรงนิพนธ์ตอบเพื่อถวายพลังพระราชหฤทัย

เรื่องนี้มีที่มาจากเหตุการณ์จริงในประวัติศาสตร์ ช่วงระยะหัวเลี้ยวหัวต่อที่เกี่ยวกับความอยู่รอดของประเทศไทย นั่นคือ วิกฤตการณ์ ร.ศ.๑๑๒ ซึ่งตรงกับ พ.ศ. ๒๔๓๖ ไทยขัดแย้งกับฝรั่งเศสเรื่องเขตแดนทางด้านเขมร โดยฝรั่งเศสเรียกร้องดินแดนด้านตะวันออกของฝั่งแม่น้ำโขง และบังคับให้ไทยชดใช้ค่าเสียหายเป็นเงินจำนวน ๓ ล้านฟรังก์เหรียญทอง ไทยจำยอมยกดินแดนดังกล่าวให้แก่ฝรั่งเศสด้วยความเสียดายและเสียใจอย่างยิ่ง เหตุการณ์ครั้งนี้เป็นสาเหตุให้ไทยต้องสร้างสัมพันธไมตรีกับประเทศทางยุโรปมากขึ้น

จากเหตุการณ์ดังกล่าวส่งผลให้พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เสียพระราชหฤทัยเป็นอย่างยิ่งจนทรงประชวรหนัก ไม่ยอมเสวยพระโอสโถใด ๆ ในระหว่างนั้นได้ทรงพระราชนิพนธ์โคลงสี่สุภาพและอินทวิเชียรฉันทระบายความทุกข์ และทรงส่งไปลาเจ้านาย พี่น้องบางพระองค์ สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพเมื่อได้รับพระราชทานพระราชนิพนธ์แล้วจึงทรงนิพนธ์ฉันทบทกล่าวยกถวายตอบไปทันที โดยมีเนื้อความแสดงความวิตกกังวลในพระอาการประชวรของรัชกาลที่ ๕ และทรงให้กำลังพระราชหฤทัย ถวายพระพรให้หายจากพระอาการประชวร

เนื้อเรื่อง

พระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว

เจ็บป่วยมานานนัก หนักใจในฐานะเป็นพระเจ้าแผ่นดินคิดอยากจะลาตาย เพราะเป็นที่หนักใจแก่ผู้ดูแลรักษา จึงมีพระราชดำริที่จะเสด็จสวรรคตเพื่อปลดเปลื้องภาระ ถ้าไปสู่อีกหนาคงจะสุขเกษมกว่าที่เป็นอยู่ รัชกาลที่ ๕ ทรงเล่าถึงพระอาการประชวรว่าเป็นผีสามยอด เจ็บปวดอย่างไม่น่าเชื่อ การประชวรครั้งนี้มิใช่แต่พระวรกายแต่ยังทรงกลัดกลุ้มพระราชหฤทัยด้วย ผู้ใดได้มาเป็นเช่นพระองค์จึงจะรู้ถึงความเจ็บปวดว่ามากเพียงใด

รัชกาลที่ ๕ ทรงเปรียบพันธกรณีที่มีต่อชาติบ้านเมืองว่าเหมือนตะปูดอกใหญ่ที่ตรึงพระบาทของพระองค์ไว้มิให้ก้าวไปไหนได้ จึงขอให้ผู้ที่เมตตาถอนตะปูดอกนี้ให้ด้วย พระองค์ยังกล่าวอีกว่าชีวิตคนเราเปลี่ยนแปลงไป มีสุขมีทุกข์สลับกันไปมาหลายครั้งหลายหน ตั้งคำโบราณท่านว่าชั่วเจ็ดทีดีเจ็ดหน พระองค์ทรงรำพึงรำพันว่ายามเป็นเด็กมีความสุขคล้ายกับพวกเดรัจฉาน คือมีทั้งทุกข์ สุข กล้าหาญ และหวาดกลัว ยามนี้ภาระแต่ละอย่างย่อหย่อนไปเพราะเปลือกลายคนใกล้ตาย

รัชกาลที่ ๕ ยังทรงกล่าวต่อไปอีกว่า ฉันทไปพบเด็ก ๕-๖ คน โคนศีรษะนุ่งขาว ไต่ถามได้ความเป็นคนเชื่องครื่องที่ห่อศพ ทำให้รู้สึกเศร้าใจ นึกถึงกล้วยที่เผาจนเหลือง เหลืองยิ่งกว่าสีผิวของพระลักษณ์ที่แรกอร่อย ใคร ๆ ก็อยากกิน แต่พอหลายวันเข้าก็แข็งกลืนยาก จะเอาส้อมจิ้มสักทีก็ก็ไม่อ่อนลงได้

ความเจ็บป่วยของพระองค์นั้นนานนัก นึกเปื่อนหายเรื่องการบำรุงรักษาร่างกาย ส่วนจิตใจก็ไม่สบายกลัดกลุ้ม อัดอั้นตันใจยากที่จะหาย ลำบากใจต้องคอยครุ่นคิดกังวลใจถูกบีบคั้นอัดอั้น กลัวว่าจะเป็นเหมือนกษัตริย์สองพระองค์ (คือสมเด็จพระมหินทราธิราช และพระเจ้าเอกทัศ) ที่ไม่ได้คิดปกป้องกรุงศรีอยุธยา จนกระทั่งเสียเมือง ถูกนิโทษไม่วางเว้น รัชกาลที่ ๕ ทรงคิดหาทางออกไม่ได้ ยามประสบพบหน้าใคร ก็เป็นที่อับอาย ไม่อยากมีพระชนม์ชีพต่อไป

พระนิพนธ์ในสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ

ขอเดชะใต้ฝ่าละอองธุลีพระบาท ปกเกล้าปกกระหม่อม ข้าพระพุทธเจ้ามีใจจดจ่ออยู่ ได้รับพระราชทานอ่านพระราชนิพนธ์ ทั้งโคลงและฉันท์ ข้าพระพุทธเจ้าจึงคิดตรองพระอาการประชวรของพระองค์ในครั้งนี้งานของชาวสยามและเหล่าข้าพระบาทล้วนรู้สึกวิตกกังวลเกินจะเปรียบปานได้ ตามประสาของผู้ที่อยู่ชิดใกล้รู้ว่าคงไม่หนักหนาอะไร ถ้าจะเอาเลือดเนื้อเจื้อยยาให้หายได้ก็จะยอมถวาย ดูจากหน้าตาปวงชนทั้งหลายไม่มีใครสบายใจ ได้แต่ปรับทุกข์กันไม่เว้นแต่ละวันเหมือนพวกชาวเรือที่ขาดกัปตัน นายท้ายก็ฉงนงงงวยไม่รู้จะไปทางไหนดี นายช่างกลประจำเครื่องจักรเรือก็ไม่รู้จะทำอะไรอย่างไรดี จะมั่วหรือก็จะไม่ทันการ อัดอั้นทุกหน้าที่ ทุกข์เพิ่มพูนทวีขึ้นทุกวัน เหตุเพราะขาดผู้นำเรือที่ไว้วางใจได้ ถ้าจะเปรียบว่าบรรดากิจการงานทั้งหลายก็เหมือนการเดินทางเรือคงจะไม่ผิด เป็นธรรมดาว่ามหาสมุทรก็ย่อมมีลมมีคลื่นบ้าง หากเรือพอลมกำลังก็จะต้านลมได้ ทำให้เรือแล่นไปได้รอดปลอดภัย แต่ถ้ามีกรรมก็จะบันดาลให้ล่มจมทุกลำไป ชาวเรือย่อมจะรู้ดีกันทุกคน แต่ตราบไต่ยังคงลอยลำอยู่ก็จำต้องร่วมแรงร่วมใจกันจัดการแก้ไขไปด้วยกัน ถ้าแก้ได้ตลอดรอดฝั่งก็จะรอดและมีค่าขึ้นชม แต่ถ้าเหลือกำลังที่จะแก้เพราะเป็นกรรมก็ต้องล่มจมไป ถ้าทอดธุระนิ่งเฉย ไม่ชวนช่วยไม่เยียววยาแก้ไขอะไรเลย ในที่สุดจะสูญเสียเรือทั้งลำ เหมือนกับที่แก้ไขไม่ไหวแตกต่างกันก็ตรงที่ว่า ถ้ามีการแก้ไขอย่างเต็มกำลังสามารถแล้วเรือยังล่มจมไป ก็จะไม่มีการสับสนประมาทเอาว่า ชี้ตลาดและประมาทพลาดพลั้ง ถึงจะพลาดทำเสียที่ยังมีชื่อเสียงเสียงเลื่องลือได้รับการสรรเสริญ หากแต่สงสารว่ากรรมมากเหลือกำลังจะต้านทานได้ เรือจึงจมสิ้นสูญไป ในใจข้าพระพุทธเจ้าทุกวันนี้มีความรู้สึกเดือดร้อนใจนับแต่พระองค์ทรงพระประชวรมานานเปรียบตัวข้าพระพุทธเจ้าเหมือนอย่างม้าที่เป็นพาหนะผูกเครื่องบังเหียนอานประจำพร้อมหน้าพลาคอยพระองค์เสด็จขึ้นประทับขยับเท้าจะเสด็จไปตามแต่พระทัยของพระองค์จะเสด็จไปทางซ้ายหรือทางขวาไม่ว่าจะใกล้ไกลก็จะไม่เลือกจะกระเสือกกระสนไปด้วยความลำบาก จะพยายามเต็มที่ตราบเท่าชีวิตจะหาไม่ จะขอตายให้ตาหลับ ขึ้นชื่อว่าลูกผู้ชายเกิดมาได้พบกับงานสำคัญและได้ทำอย่างเต็มที่แล้ว ขอผลบุญญาภิหารแห่งคำสัตย์ของข้าพระพุทธเจ้า จงสัมฤทธิ์ผลดังใจหมายขอพระอาการประชวรของพระองค์จงบรรเทาเบาบางจางหายไป พระหทัยและพระวรกายจงผ่องแผ้วแคล้วคลาดปราศจากความหม่นหมอง ขอพระองค์จงสำเร็จตามพระราชประสงค์ ปกปักษ์รักษาให้ข้าราชการมีความสามัคคี ขอให้เหตุที่สร้างความขุ่นเคืองขัดข้องจงสูญสลายไปด้วยพระขันติธรรม ขอพระองค์ทรงมีพระชนมายุยืนยาว พระเกียรติยศแผ่ไพศาล เพื่อผดุงรักษาให้ประเทศเจริญก้าวหน้าสืบไป

กิจกรรมที่ ๑

ขั้นที่ ๑ Survey (S) การอ่านสำรวจ

คำชี้แจง : นักเรียนอ่านสำรวจใบความรู้ประกอบการเรียนวรรณคดีเรื่องชัตติยพันธกรณี อย่างรวดเร็ว แล้วตอบคำถามต่อไปนี้ โดยเขียนคำตอบลงในช่องว่าง (๕ คะแนน)

๑. ผู้แต่ง

๒. ที่มา

๓. จุดมุ่งหมายในการแต่ง

๔. สาระสำคัญ

๕. รูปแบบการแต่ง (ลักษณะการประพันธ์)

กิจกรรมที่ ๒

ขั้นที่ ๒ Question (Q) การตั้งคำถาม

คำชี้แจง : นักเรียนอ่านใบความรู้ประกอบการเรียนวรรณคดีเรื่องชัตติยพันธกรณี แล้วตั้งคำถามจำนวน ๕ ข้อ ให้ครอบคลุมเนื้อหา (๕ คะแนน)

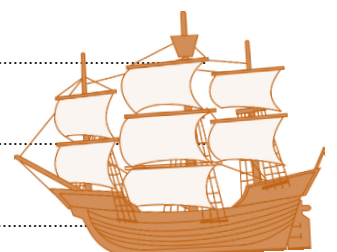
คำถามที่ ๑

คำถามที่ ๒

คำถามที่ ๓

คำถามที่ ๔

คำถามที่ ๕

กิจกรรมที่ ๓

ชั้นที่ ๓ Read (R1) การอ่านอย่างรอบคอบเพื่อหาคำตอบ

คำชี้แจง : นักเรียนอ่านใบความรู้ประกอบการเรียนวรรณคดีเรื่องชัตติยพันธกรณี แล้วตอบคำถาม จากกิจกรรมที่ ๒ (๕ คะแนน)

ตอบคำถามที่ ๑

ตอบคำถามที่ ๒

ตอบคำถามที่ ๓

ตอบคำถามที่ ๔

ตอบคำถามที่ ๕

กิจกรรมที่ ๔

ชั้นที่ ๔ Record (R2) การจดบันทึกตามหลักความเข้าใจของตัวเอง

คำชี้แจง : นักเรียนอ่านใบความรู้ควบคู่กับหนังสือเรียนภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ เรื่องชัตติยพันธกรณี แล้วจดบันทึกข้อความสำคัญ (๓ คะแนน)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

กิจกรรมที่ ๕

ขั้นที่ ๕ Recite (R3) การเขียนสรุปใจความสำคัญ

คำชี้แจง : นักเรียนอ่านใบความรู้ควบคู่กับหนังสือเรียนภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ เรื่องชัตติยพันธกรณี แล้วสรุปใจความสำคัญเป็นแผนผังความคิด (๒ คะแนน)

กิจกรรมที่ ๒

ขั้นที่ ๒ Reflect (R4) การวิเคราะห์ วิจารณ์ เรื่องที่อ่านแล้วแสดงความคิดเห็น

คำชี้แจง : นักเรียนอ่านใบความรู้ควบคู่กับหนังสือเรียนภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เรื่องชัตติยพันธกรณี แล้ววิเคราะห์และแสดงความคิดเห็นในประเด็นต่อไปนี้ (๑๐ คะแนน)

ตอนที่ ๑ วิเคราะห์คุณค่าด้านเนื้อหา

คำชี้แจง : นักเรียนวิเคราะห์คุณค่าจากเรื่องชัตติยพันธกรณี แล้วตอบคำถามต่อไปนี้ (๕ คะแนน)

๑. เหตุใดรัชกาลที่ ๕ จึงทรงพระราชนิพนธ์ว่า “คิดใคร่ลาลาญหัก ปลดเปลื้อง” ให้นักเรียนตอบมา ๓ ประการ

.....
.....
.....

๒. รัชกาลที่ ๕ ทรงกล่าวถึงชีวิตมนุษย์ว่าเป็นอย่างไร ให้นักเรียนยกตัวอย่างบทประพันธ์ พร้อมคำอธิบาย

.....
.....
.....
.....
.....

๓. พระนิพนธ์ของสมเด็จพระยาบรมราชานุภาพ ทรงเปรียบพระองค์เองประดุจสิ่งใด และได้ตั้งสัตยาธิษฐานว่าอย่างไร

.....
.....
.....
.....

๔. ข้อคิดที่ได้จากเรื่อง ชัตติยพันธกรณี คืออะไร และนักเรียนสามารถนำมาปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างไรบ้าง

.....
.....
.....

๕. ให้นักเรียนยกตัวอย่างบทประพันธ์ตอนที่นักเรียนชอบมากที่สุด พร้อมให้เหตุผลประกอบ

.....

.....

.....

ตอนที่ ๒ วิเคราะห์คุณค่าด้านวรรณศิลป์ (โวหารภาพพจน์)

คำชี้แจง : นักเรียนบอกชนิดของโวหารภาพพจน์และอธิบายบทประพันธ์ที่กำหนดให้ (๕ คะแนน)

๑	ตะปุดอกใหญ่ต้ง	บาทา อยู่เฮย
	จิ้ง บ อางลีลา	คล่องได้
	เชิญผู้เฒ่าเตตา	แกสึดว์ ปวงแฮ
	ซ้กตะปุ่นี้ให้	ส่งข้าอัญชยม

ชนิดของภาพพจน์

อธิบายบทประพันธ์

.....

๒	ทุกหน้าทุกตาตู	บ พบผู้จะพึงสบาย
	ปรับทุกข์ทูนราย	กันมิเว้นทิวาวัน
	ดูจเหล่าพะละนา-	วะเหวว่ากะปัดัน
	นายท้ายฉงนงัน	ทิศทางก็กลางแคลง

ชนิดของภาพพจน์

อธิบายบทประพันธ์

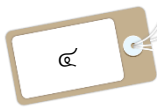
.....

๓	เปรียบตัวเหมือนอย่างม้า	ที่เป็นพาหนะยาน
	ผูกเครื่องบังเหียนอาน	ประจำหน้าปลับปลาชัย

ชนิดของภาพพจน์

อธิบายบทประพันธ์

.....

ประสาแต่อยู่ใกล้
เลือดเนื้อผิเจ้าอย่า

ทั้งรู้ใช้ว่าหนักหนา
ให้หายได้จะชิงถวาย

ชนิดของภาพพจน์

อธิบายบทประพันธ์

ชีวิตมนุษย์นี้
ทุกข์และสุขพลิกแพลง
โบราณท่านจึงแสดง
ชวนับเจ็ดทีทั้ง

เปลี่ยนแปลง จริงนอ
มากครั้ง
เป็นเยี่ยง อย่างนา
เจ็ดข้างฝ่ายดี

ชนิดของโวหาร

อธิบายบทประพันธ์

แบบทดสอบหลังเรียน

เรื่อง ชัตติยพันธกรณี

คำชี้แจง

- แบบทดสอบหลังเรียนฉบับนี้ใช้ทดสอบความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ที่เป็นแบบทดสอบปรนัยแบบเลือกตอบ ๔ ตัวเลือก จำนวน ๑๐ ข้อ
- ให้นักเรียนอ่านคำถามและคำตอบให้ละเอียด แล้วเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว โดยทำเครื่องหมาย × ลงในกระดาษคำตอบ
- ให้นักเรียนทำแบบทดสอบให้ครบทุกข้อ โดยใช้เวลาทำแบบทดสอบ ๒๐ นาที

- เหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ข้อใดเป็นที่มาของเรื่องชัตติยพันธกรณี
 - การที่เรือรบของฝรั่งเศสปิดล้อมอ่าวไทย
 - กรณีพิพาทกับอังกฤษเรื่องสิทธิสภาพนอกอาณาเขต
 - ความขัดแย้งในเรื่องเขตแดนกับฝรั่งเศสใน ร.ศ. ๑๑๒
 - ความขัดแย้งกับประเทศในแหลมอินโดจีนเมื่อ ร.ศ. ๑๑๒
- ชื่อเรื่อง “ชัตติยพันธกรณี” มีความหมายตามรูปศัพท์อย่างไร
 - หน้าที่ของกษัตริย์ชาตินักรบ
 - เรื่องราวอันเกี่ยวเนื่องด้วยกษัตริย์
 - เหตุอันเป็นข้อผูกพันของกษัตริย์
 - ข้อผูกพันแห่งการดูแลปกครองของกษัตริย์
- พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงปฏิบัติตามธรรมะข้อใด เหตุการณ์เลวร้ายจึงคลี่คลายไปในทางที่ดี
 - ทาน
 - ขันติ
 - มฤตดา
 - จิตตะ
- ข้อใด ไม่ใช่ เหตุผลที่พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว “คิดใคร่ลาลาญหัก ปลดเปลื้อง”
 - ความกังวลเกี่ยวกับพระราชโอรส
 - ความเจ็บป่วยพระวรกายและพระหทัย
 - ความกังวลในเรื่องที่ประชวรหนักและนานทำให้เป็นภาระแก่ผู้รักษา
 - ความไม่สบายพระทัยที่ไม่อาจปฏิบัติราชการณียกิจได้อย่างเต็มพระกำลัง
- สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ ทรงให้กำลังใจโดยเปรียบเทียบพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวตามข้อใด
 - เปรียบเหมือนวัวที่ต้องต้านแรงลมให้ได้
 - เปรียบเหมือนบัวที่ต้องโผล่พ้นโคลนตมให้ได้
 - เปรียบเหมือนสิ่งศักดิ์สิทธิ์เป็นที่กราบไหว้บูชา
 - เปรียบเหมือนกัปตันเรือที่ต้องนำเรือฝ่าคลื่นลมไปให้ตลอดรอดฝั่ง

อ่านคำประพันธ์ต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ ๖ - ๗

ตะปุดอกใหญ่ตี่ง	บาทา อยู่เฮย
จิ่งบ่อจลีลา	คล่องได้
เชิญผู้เฒ่าเมตตา	แกสัตรี ปวงเฮย
ชักตะปุดี้ให้	ส่งข้าอันขยม

๖. คำว่า “ตะปุดอกใหญ่” ในคำประพันธ์ข้างต้นหมายถึงอะไร

- ก. อุปสรรค
ข. ความทุกข์ใจ
ค. ภาระหน้าที่
ง. ความทุกข์กาย

๗. จากคำประพันธ์ข้างต้น “ตะปุดอกใหญ่” เป็นภาพพจน์ประเภทใด

- ก. อุปมา
ข. อติพจน์
ค. สัญลักษณ์
ง. อุปลักษณ์

๘. คำประพันธ์ในข้อใดแสดงให้เห็นความจงรักภักดีอย่างสูงสุดของคนไทยที่มีต่อพระมหากษัตริย์

- ก. อันพระประชวรครั้ง
นี่แท้ทั้งไผทสยาม
เหล่าข้าพระบาทความ
วิตกพันจะอุปมา
ข. ประสาแต่อยู่ใกล้
ทั้งรู้ไซ้ว่าหนักหนา
เลือดเนื้อมิเจือยา
ให้หายได้จะชิงถวาย
ค. ทุกหน้าทุกตา
บ พบผู้จะพึงสบาย
ปรับทุกข์ทูลร่าย
กันไม่เว้นทิววัน
ง. ขอตายให้ตาหลับ
ด้วยชื่อนับว่าชายชาญ
เกิดมาประสภาร-
ธูระได้บำเพ็ญทำ

๙. คำที่ขีดเส้นใต้ในบทประพันธ์หมายถึงอะไร

ถ้าจะว่าบรรดากิจ	ก็ไม่ผิด ณ นิยม
<u>เรือ</u> แล่นทะเลลม	จะเปรียบต่อกี่พอกัน

- ก. สังขาร
ข. ลูกเรือ
ค. ผู้ปกครอง
ง. ประเทศชาติ

๑๐. คุณธรรมในข้อใดของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระยาดำรงราชานุภาพที่ตรงกัน

- ก. ความกตัญญูทวดเวที
ข. ความรักเกียรติรักศักดิ์ศรี
ค. ความรักชาติรักแผ่นดิน
ง. ความสำนึกในหน้าที่รับผิดชอบ

ชื่อ - นามสกุล _____ ชั้น _____ เลขที่ _____

คำชี้แจง : เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดแล้วกาเครื่องหมายกากบาท (X) ลงในกระดาษคำตอบ

ตัวเลือก \ ข้อ	ก	ข	ค	ง
ตัวอย่าง			X	
๑				
๒				
๓				
๔				
๕				
๖				
๗				
๘				
๙				
๑๐				

เฉลย
แบบฝึกทักษะการอ่านวรรณคดีเชิงวิเคราะห์โดยใช้เทคนิคการสอนแบบ SQ4R
เล่มที่ ๒ เรื่องชัตติยพันธกรณี

เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน		เฉลยแบบทดสอบหลังเรียน	
ข้อ	คำตอบที่ถูกต้อง	ข้อ	คำตอบที่ถูกต้อง
๑	ค	๑	ค
๒	ค	๒	ค
๓	ข	๓	ข
๔	ก	๔	ก
๕	ง	๕	ง
๖	ค	๖	ค
๗	ง	๗	ง
๘	ข	๘	ข
๙	ง	๙	ง
๑๐	ค	๑๐	ค

เฉลยกิจกรรมที่ ๑

ขั้นที่ ๑ Survey (S) การอ่านสำรวจ

คำชี้แจง : นักเรียนอ่านสำรวจใบความรู้ประกอบการเรียนวรรณคดีเรื่องชัตตียพันธุกรณ อย่างรวดเร็ว แล้วตอบคำถามต่อไปนี้ โดยเขียนคำตอบลงในช่องว่าง (๕ คะแนน)

๑. ผู้แต่ง พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมพระยาดำรงราชานุภาพ
๒. ที่มา วิกฤตการณ ร.ศ.๑๑๒ ไทยขัดแย้งกับฝรั่งเศสเรื่องเขตแดนทางด้านเขมร
๓. จุดมุ่งหมายในการแต่ง รัชกาลที่ ๕ ทรงพระราชนิพนธ์เพื่อระบายความทุกข์ และอำลาเจ้านาย
- พี่น้องบางพระองค์ ส่วนสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมพระยาดำรงราชานุภาพนั้นทรงนิพนธ์
- เพื่อทรงให้กำลังใจพระราชหฤทัยรัชกาลที่ ๕ และถวายพระพรให้หายจาก
- พระอาการประชวร
๔. สาระสำคัญ รัชกาลที่ ๕ ทรงพระราชนิพนธ์เพื่อระบายความทุกข์ และอำลาเจ้านาย
- พี่น้อง
- บางพระองค์ ส่วนสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมพระยาดำรงราชานุภาพนั้นทรงนิพนธ์เพื่อทรงให้กำลังใจ
- พระราชหฤทัยรัชกาลที่ ๕ และถวายพระพรให้หายจากพระอาการประชวร
๕. รูปแบบการแต่ง (ลักษณะการประพันธ์)
โคลงสี่สุภาพ และอินทรวชิรฉันท

เฉลยกิจกรรมที่ ๒

ขั้นที่ ๒ Question (Q) การตั้งคำถาม

คำชี้แจง : นักเรียนอ่านใบความรู้ประกอบการเรียนวรรณคดีเรื่องชัตตียพันธุกรณ แล้วตั้งคำถามจำนวน ๕ ข้อ ให้ครอบคลุมเนื้อหา (๕ คะแนน)

- คำถามที่ ๑ ชัตตียพันธุกรณ มีความหมายว่าอย่างไร
- คำถามที่ ๒ ในวิกฤตการณ ร.ศ.๑๑๒ ฝรั่งเศสเรียกร้องอะไรจากไทยบ้าง
- คำถามที่ ๓ รัชกาลที่ ๕ ทรงเปรียบพันธุกรณที่มีต่อชาติบ้านเมืองอย่างไร
- คำถามที่ ๔ สำนวนไทยที่พบในวรรณคดีเรื่องนี้คืออะไร
- คำถามที่ ๕ สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมพระยาดำรงราชานุภาพทรงตอบพระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๕ ด้วยเหตุผลใด

เฉลยกิจกรรมที่ ๓

ชั้นที่ ๓ Read (R1) การอ่านอย่างรอบคอบเพื่อหาคำตอบ

คำชี้แจง : นักเรียนอ่านใบความรู้ประกอบการเรียนวรรณคดีเรื่องชัตติยพันธกรณี แล้วตอบคำถามจากกิจกรรมที่ ๒ (๕ คะแนน)

- ตอบคำถามที่ ๑ เหตุอันเป็นข้อผูกพันของกษัตริย์
- ตอบคำถามที่ ๒ ฝรั่งเศสเรียกรั้งดินแดนฝั่งซ้ายของแม่น้ำโขง และบังคับให้ไทยชดใช้ค่าเสียหายเป็นเงินจำนวน ๓ ล้านฟรังก์เหรียญทอง
- ตอบคำถามที่ ๓ รัชกาลที่ ๕ ทรงเปรียบเทียบพันธกรณีที่มิต่อชาติบ้านเมืองเหมือนตะปุดอกใหญ่ที่ตรึงพระบาทของพระองค์ไว้มิให้ก้าวไปไหนได้
- ตอบคำถามที่ ๔ ชั่วเจ็ดทีดีเจ็ดหน
- ตอบคำถามที่ ๕ สมเด็จพระยาตากษัตริย์ทรงพระนิพนธ์ให้กำลังใจพระราชทหารยุคที่ ๕ และถวายพระพรให้หายจากพระอาการประชวร

เฉลยกิจกรรมที่ ๔

ชั้นที่ ๔ Record (R2) การจดบันทึกตามหลักความเข้าใจของตัวเอง

คำชี้แจง : นักเรียนอ่านใบความรู้ควบคู่กับหนังสือเรียนภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ เรื่องชัตติยพันธกรณี แล้วจดบันทึกข้อความสำคัญ (๓ คะแนน)

คำตอบขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของครูผู้สอน

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

เฉลยกิจกรรมที่ ๕

ขั้นที่ ๕ Recite (R3) การเขียนสรุปใจความสำคัญ

คำชี้แจง : นักเรียนอ่านใบความรู้ควบคู่กับหนังสือเรียนภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ เรื่องชุดเตรียมพร้อม
แล้วสรุปใจความสำคัญเป็นแผนผังความคิด (๒ คะแนน)

คำตอบขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของครูผู้สอน

เฉลยกิจกรรมที่ ๒

ขั้นที่ ๒ Reflect (R4) การวิเคราะห์ วิจารณ์ เรื่องที่อ่านแล้วแสดงความคิดเห็น

คำชี้แจง : นักเรียนอ่านใบความรู้ควบคู่กับหนังสือเรียนภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เรื่องชัตติยพันธกรณี แล้ววิเคราะห์และแสดงความคิดเห็นในประเด็นต่อไปนี้ (๑๐ คะแนน)

ตอนที่ ๑ วิเคราะห์คุณค่าด้านเนื้อหา

คำชี้แจง : นักเรียนวิเคราะห์คุณค่าจากเรื่องชัตติยพันธกรณี แล้วตอบคำถามต่อไปนี้ (๕ คะแนน)

๑. เหตุใดรัชกาลที่ ๕ จึงทรงพระราชนิพนธ์ว่า “คิดใคร่ลาลาญหัก ปลดเปลื้อง” ให้นักเรียนตอบมา ๓ ประการ

- รัชกาลที่ ๕ ทรงพระประชวร

- วิกฤตการณ์ ร.ศ.๑๑๒ ไทยขัดแย้งกับฝรั่งเศส

- รัชกาลที่ ๕ ทรงเสียพระราชหฤทัยที่ไม่สามารถปกป้องบ้านเมืองให้รอดพ้นจากวิกฤตครั้งนี้ได้

๒. รัชกาลที่ ๕ ทรงกล่าวถึงชีวิตมนุษย์ว่าเป็นอย่างไร ให้นักเรียนยกตัวอย่างบทประพันธ์ พร้อมคำอธิบาย

ชีวิตมนุษย์นี้

เปลี่ยนแปลง จริ่งนอ

ทุกข์และสุขพลิกแพลง

มากครั้ง

โบราณท่านจึงแสดง

เป็นเยี่ยง อย่างนา

ชั่วนับเจ็ดทีทั้ง

เจ็ดข้างฝ่ายดี

.....รัชกาลที่ ๕ กล่าวถึงชีวิตมนุษย์ว่ามีความเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา มีความทุกข์และความสุขสลับสับเปลี่ยนกันไป ดังคำโบราณที่ว่าชั่วเจ็ดทีดีเจ็ดหน

๓. พระนิพนธ์ของสมเด็จพระยาดำรงราชานุภาพ ทรงเปรียบพระองค์เองประดุจสิ่งใด และได้ตั้งสัตยาธิษฐานว่าอย่างไร

สมเด็จพระยาดำรงราชานุภาพเปรียบพระองค์เองเหมือนม้าที่เป็นพาหนะของรัชกาลที่ ๕ จะเสด็จตามรัชกาลที่ ๕ ไปทุกที่ และขอรับใช้จนกว่าชีวิตจะหาไม่ นอกจากนี้ยังตั้งสัตยาธิษฐานว่าขอให้รัชกาลที่ ๕ หลีกเลี่ยงจากพระอาการประชวร พระหทัยและพระวรกายปราศจากความเศร้าหมอง และขอให้เหตุที่สร้างความขัดเคืองพระทัยจงมลายหายไป

๔. ข้อคิดที่ได้จากเรื่อง ชัตติยพันธกรณี คืออะไร และนักเรียนสามารถนำมาปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างไรบ้าง

ข้อคิดจากวรรณคดีเรื่องชัตติยพันธกรณี มีดังนี้

- ชีวิตมนุษย์มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา

- เมื่อประสบปัญหาในชีวิต หากเรารู้จักใช้สติในการแก้ปัญหา ก็จะทำให้ปัญหาคลีคลายลงได้

- กว้างใจ คือ สิ่งที่จะทำให้ผู้ที่ท้อแท้และหมดหวัง กลับมาลุกขึ้นสู้ได้อีกครั้ง

นักเรียนสามารถนำมาปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างไรบ้าง คำตอบขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของครูผู้สอน.

๕. ให้นักเรียนยกตัวอย่างบทประพันธ์ตอนที่นักเรียนชอบมากที่สุด พร้อมให้เหตุผลประกอบ

คำตอบขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของครูผู้สอน

ตอนที่ ๒ วิเคราะห์คุณค่าด้านวรรณศิลป์ (โวหารภาพพจน์)

คำชี้แจง : นักเรียนบอกชนิดของโวหารภาพพจน์และอธิบายบทประพันธ์ที่กำหนดให้ (๕ คะแนน)

๑	ตะปุดอกใหญ่ต้ง จิ้ง บ อางลีลา เชิญผู้เฒ่า ซักตะปุนี้ให้	บาทา อยู่เฮย คล่องได้ แกสัดว์ ปวงเฮ ส่งข้าอัญชยม
---	--	---

ชนิดของภาพพจน์

อุปลักษณ์

อธิบายบทประพันธ์

เปรียบภรรยาที่เป็นตะปุดที่ต้งเท้าไว้จนไม่สามารถไปไหนได้

๒	ทุกหน้าทุกตา ปรับทุกข์ทรนราย ดูจเหล่าพะละนา นายท้ายฉงนงัน	บ พบผู้จะพึงสบาย กันมิเว้นทิววัน วะเหวว่ากะปิดัน ทิศทางก็กลางแคลง
---	--	--

ชนิดของภาพพจน์

อุปมา

อธิบายบทประพันธ์

เปรียบรัชกาลที่ ๕ เหมือนนายท้ายเรือและข้าราชการเหมือนลูกเรือที่หว่นวิตกเพราะขาดผู้บังคับเรือ

๓	เปรียบตัวเหมือนอย่างม้า ผูกเครื่องบังเหียนอาน	ที่เป็นพาหนะยาน ประจำหน้าปลับปลาชัย
---	--	--

ชนิดของภาพพจน์

อุปมา

อธิบายบทประพันธ์

สมเด็จพระยามหาราชานุภาพเปรียบตนเองเหมือนม้า พาหนะของรัชกาลที่ ๕

ประสาแต่อยู่ใกล้
เลือดเนื้อผิเจ้าอย่า

ทั้งรู้ใช้ว่าหนักหนา
ให้หายได้จะชิงถวาย

ชนิดของภาพพจน์ อติพจน์

อธิบายบทประพันธ์ การจะนำเลือดและเนื้อมาปรุงยาเป็นการกล่าวเกินความจริง

ชีวิตมนุษย์นี้
ทุกข์และสุขพลิกแพลง
โบราณท่านจึงแสดง
ชวนับเจ็ดทีทั้ง

เปลี่ยนแปลง จริงนอ
มากครั้ง
เป็นเยี่ยง อย่างนา
เจ็ดข้างฝ่ายดี

ชนิดของโวหาร เทศนาโวหาร

อธิบายบทประพันธ์ ชี้แนะให้เห็นถึงสัจธรรมของชีวิตว่าชีวิตมนุษย์มีการเปลี่ยนแปลง มีสุข
มีทุกข์ปะปนกันไป ดังคำโบราณว่าชั่วเจ็ดทีดีเจ็ดหน

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (๒๕๕๗). **หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐานภาษาไทยชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ วรรณคดี**
วิจักษ์. พิมพ์ครั้งที่ ๕. กรุงเทพฯ: สกสค.
- กิงกาญจน์ สมจิตต์. (๒๕๖๑). **ภาษาไทยวิถีไทย**. สืบค้นเมื่อวันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๖๑, จาก <http://kingkarn288.wordpress.com/>
- ประจักษ์ น้อยเหนือ. (๒๕๖๑). **ขัตติยพันธกรณี**. สืบค้นเมื่อวันที่ ๘ ธันวาคม ๒๕๖๑, จาก <http://noinuay.blogspot.com/2016/12/blog-post.html>
- ราชบัณฑิตยสถาน. (๒๕๕๖). **พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.๒๕๕๔**. กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คส์
พับลิเคชันส์.
- สถาบันพัฒนาคุณภาพวิชาการ. (๒๕๕๙). **หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐานภาษาไทยวรรณคดีและวรรณกรรม**
ม.๖. กรุงเทพฯ: พัฒนาคุณภาพวิชาการ (พว.).
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.
(๒๕๖๑). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ และมาตรฐานเรียนรู้และ**
ตัวชี้วัดฯ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.๒๕๖๐). สืบค้นเมื่อวันที่ ๒ ธันวาคม ๒๕๖๑, จาก <http://academic.obec.go.th/newsdetail.php?id=75>

แบบฝึกทักษะการอ่านวรรณคดีเชิงวิเคราะห์
โดยใช้เทคนิคการสอนแบบ SQ4R
เล่มที่ ๖ ชุดดุษฎีบัณฑิต

